

ประวัติ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ แพทย์หญิงคุณสุภา ณ นคร

วันเกิด	4 เมษายน 2463
ภูมิลำเนา	กรุงเทพฯ
ครอบครัว	บิดา หลวงพิจารณ์นนทิศาสตร์ (ชุม ณ นคร) มารดา นางพิจารณ์นนทิศาสตร์ (สนิท ภูมิรัตน)
ตำแหน่งวิชาการ	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2467	เริ่มศึกษาอยู่ที่บ้าน (อายุ 4 ปี)
พ.ศ. 2468	เข้าศึกษาชั้นประถม 3 โรงเรียนสตรีวิทยา (อายุ 5 ปี)
พ.ศ. 2476	เข้าศึกษาชั้นมัธยม 5 โรงเรียนราชวินิจฉัย
พ.ศ. 2477	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยม 8 (อายุ 15 ปี)
พ.ศ. 2486	แพทยศาสตรบัณฑิต กรมมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (มหาวิทยาลัยมหิดล)
พ.ศ. 2495 – 2497	Research Fellow and Postgraduate Training in Hematology, Washington University สหรัฐอเมริกา ด้วยทุน MSA ของ US Public Health Service ได้รับ Certificate of Merit
พ.ศ. 2501	แพทยศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดล)
ประสบการณ์ทำงาน	
พ.ศ. 2486	แพทย์ประจำบ้าน แผนกอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (มหาวิทยาลัยมหิดล)

พ.ศ. 2487

หัวหน้าแพทย์ประจำบ้าน แผนกวิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
(มหาวิทยาลัยมหิดล)

พ.ศ. 2488

บรรจุเข้ารับราชการเป็นอาจารย์โภในแผนกวิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราช-
พยาบาล (มหาวิทยาลัยมหิดล) ต่อมาได้เลื่อนขึ้นเป็นอาจารย์เอก
และอาจารย์พิเศษตามลำดับในสังกัดเดิม (สมัยนั้นยังไม่มีการจำแนกตำแหน่ง-
ทางวิชาการ)

พ.ศ. 2510

ศาสตราจารย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ระหว่าง
รับราชการ นอกจากงานสอนนักศึกษาแพทย์และแพทย์ประจำบ้าน บริการ
ผู้ป่วยของภาควิชาอายุรศาสตร์ และการวิจัยแล้วยังได้ทำหน้าที่หัวหน้าสาขาวิชา-
โลหิตวิทยา ตั้งแต่ พ.ศ. 2488 สืบต่อจากนายแพทย์ใช้ ยุนิพันธุ์
จนเกษียณอายุราชการ

พ.ศ. 2523

เกษียณอายุราชการ

ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษในฐานะผู้เชี่ยวชาญทางโลหิตวิทยา
ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยมหิดล ทบวงมหาวิทยาลัย
จนถึงปัจจุบัน

การดำรงตำแหน่งอื่น ๆ

พ.ศ. 2503 – 2512

Councillor for the Asian and Pacific Society of Hematology

พ.ศ. 2508 – 2512

Vice-President of the International Committee for Standardization in
Hematology

พ.ศ. 2507 – 2520

ประธานชมรมโลหิตวิทยา

พ.ศ. 2520 – 2524

นายกสมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย วาระแรกและวาระที่สอง (2 สมัย)

พ.ศ. 2521 – 2523

ประธานชมรมพันธุศาสตร์แห่งประเทศไทย

พ.ศ. 2521 – 2528

กรรมการแพทยสภาโดยการเลือกตั้ง ในงานของแพทยสภาปฏิหน้าที่ประธาน
คณะกรรมการประเมินผลแพทย์ฝึกหัดของแพทยสภาตั้งแต่ พ.ศ. 2521

จนแพทย์สภायुติการฝึกอบรมแพทย์ฝึกหัด

พ.ศ. 2522	เสนอแพทย์สภាឌเพื่ออนุมัติให้มีการฝึกอบรม เพื่อหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโลหิตวิทยา
พ.ศ. 2523 – 2527	ประธานคณะกรรมการศึกษาต่อเนื่องของแพทย์สภា (โดยมีการประสานงานกันอย่างเป็นเครือข่ายระหว่างสถาบันการศึกษากับกระทรวงสาธารณสุข ในการวางแผนประสานงานการฝึกอบรมประเมินผล และพัฒนา)
พ.ศ. 2523 – 2528	ประธานคณะกรรมการฝึกอบรมและสอบเพื่อความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาโลหิต แพทย์สภा
พ.ศ. 2523 – 2535	ได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุขเป็นประธานคณะกรรมการประเมินสถานการณ์โรคโลหิตจางจากการขาดรายได้หลักในประเทศไทย
พ.ศ. 2527 – 2528	ประธานคณะกรรมการศึกษาต่อเนื่องของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2527 – 2530	ประธานคณะกรรมการสาขาโลหิตวิทยา
พ.ศ. 2527 – 2533	ที่ปรึกษาคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านอายุรศาสตร์ ทุกสาขา
พ.ศ. 2527 – 2534	ประธานคณะกรรมการสาขาโลหิตวิทยา ของราชวิทยาลัยอายุรศาสตร์ ในการปรับปรุง หลักสูตรการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาโลหิตวิทยา
พ.ศ. 2528 – 2531	อนุกรรมการในคณะกรรมการวิชาการของราชวิทยาลัยฯ
พ.ศ. 2529 – 2532	อนุกรรมการในคณะกรรมการ การฝึกอบรม และสอบเพื่อความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม สาขาอายุรศาสตร์ แพทย์สภा
พ.ศ. 2529 – 2532	อนุกรรมการฝึกอบรมและสอบเพื่อความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพเวชกรรม สาขาอายุรศาสตร์
พ.ศ. 2527 – 2533	กรรมการบริหารราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย โดยการเลือกตั้ง (ตั้งแต่เริ่ม ก่อตั้งเป็นวิทยาลัยอายุรแพทย์เมื่อ พ.ศ. 2527 ต่อมาได้ทรงรับไว้ในพระบรมราชานุเคราะห์โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ชื่อว่า “ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งประเทศไทย” เมื่อ มีนาคม 2529)

พ.ศ. 2531 – 2533	ประธานคณะกรรมการวิชาการของราชวิทยาลัยอายุรแพทย์
พ.ศ. 2531 – 2533	ประธานคณะกรรมการศูนย์ข้อสอบบอร์ดของสาขาวิชาศาสตร์ทุกสาขา (งานกระทรวงสาธารณสุขเป็นงานที่ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์ฯ กับแพทยสภาประสานงานกันรับรองและแต่งตั้ง) ประธานงานกันรับรองและแต่งตั้ง
พ.ศ. 2532	ได้รับแต่งตั้งจากกระทรวงสาธารณสุข เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญการป้องกันและควบคุมโรคตัวสืบเมีย (ในการพัฒนาการควบคุมโรคไม่ติดต่อของกรรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข)

ผลงานทางวิชาการ

-

1. ได้รีเมิร์วบรวมผู้ป่วยและครอบครัวที่เป็นโรคทางพันธุกรรมและศึกษาโดยละเอียด ตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ซึ่งมาทราบภายหลังว่าเป็นโรคธาลัสซีเมีย

2. ได้รับรวมรายงานผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมีย (32 ราย) เป็นรายงานแรกจากประเทศไทยในวารสาร Blood Vol.9 January 1954

3. ได้รับเชิญเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “Hb E and Thalassemia in Thailand” ในการประชุม “Symposium on Abnormal Hemoglobin and Thalassemia” ซึ่งเป็นการประชุมเกี่ยวกับ abnormal hemoglobin เป็นครั้งแรกในโลกที่นิครอสตันบุล ประเทศตุรกี เมื่อ พ.ศ. 2500 โดยการสนับสนุนของ CIOMS (Center for International Organization for Medical Sciences) ร่วมกับ UNESCO

4. ได้ทำการศึกษาและวิจัยเรื่องโรคห้าม β-thalassemia, α- thalassemia และไฮโมโกลบินผิดปกติและทำวิทยานิพนธ์เพื่อปริญญาแพทยศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต เรื่อง “โรคธาลัสซีเมียไฮโมโกลบิน เอช การศึกษาผังเชื้อวงศ์ (พงศาวลี) และเจเนติกส์ การศึกษาธรรมชาติของยินคุณขั้นบอดี ที่พบในเม็ดเลือดแดงของผู้ป่วยด้วยโรคนี้” สอบป้าได้แพทยศาสตร์ดุษฎีบัณฑิตใน พ.ศ. 2501

5. ได้เข้าร่วมประชุมเผยแพร่ผลงานทางโลหิตวิทยาและบางครั้งเป็นวิทยากรห้างในประเทศไทยและต่างประเทศหลายครั้ง การประชุมในต่างประเทศรวม 18 ครั้ง ครั้งสุดท้ายที่สหรัฐอเมริกา เมื่อ พ.ศ. 2529

6. ได้ทำงานวิจัยในโครงการสำรวจอุบัติการณ์ของไฮโมโกลบินผิดปกติ ธาลัสซีเมีย และ G6PD ในประชากรทั่วประเทศ ร่วมกับอาจารย์ในสาขาโลหิตวิทยา และ Dr. Donald Rucknagel และได้รับความร่วมมือ

จากกระทรวงสาธารณสุข ได้รับทุนวิจัยจาก Walter Reed Army Hospital และ PHS ผ่าน SEATO เมื่อ พ.ศ. 2509

7. ศึกษาวิจัยในการสำรวจภาวะโลหิตจากการขาดธาตุเหล็ก เปรียบเทียบกลุ่มประชากรที่มีเศรษฐกิจฐานะต่างกัน และผลงานของการเสริมธาตุเหล็ก โดยได้รับทุนจาก China Medical Board พ.ศ. 2516 – 2518

8. ร่วมในโครงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องโลหิตจาก การขาดธาตุเหล็กในประเทศไทย โดยได้รับทุนวิจัยจากองค์กรอนามัยโลก เมื่อ พ.ศ. 2521 ได้นำผลนี้ไปเผยแพร่ในที่ประชุมในต่างประเทศ และได้ตีพิมพ์ในวารสารการแพทย์ต่างประเทศ

9. ร่วมกับอาจารย์ท่านอื่นแต่งตำราโลหิตวิทยา (พ.ศ. 2511) และคู่มือโลหิตวิทยา (พ.ศ. 2518) ซึ่งต่อมาได้แก้ไขปรับปรุงใหม่ (พ.ศ. 2530)

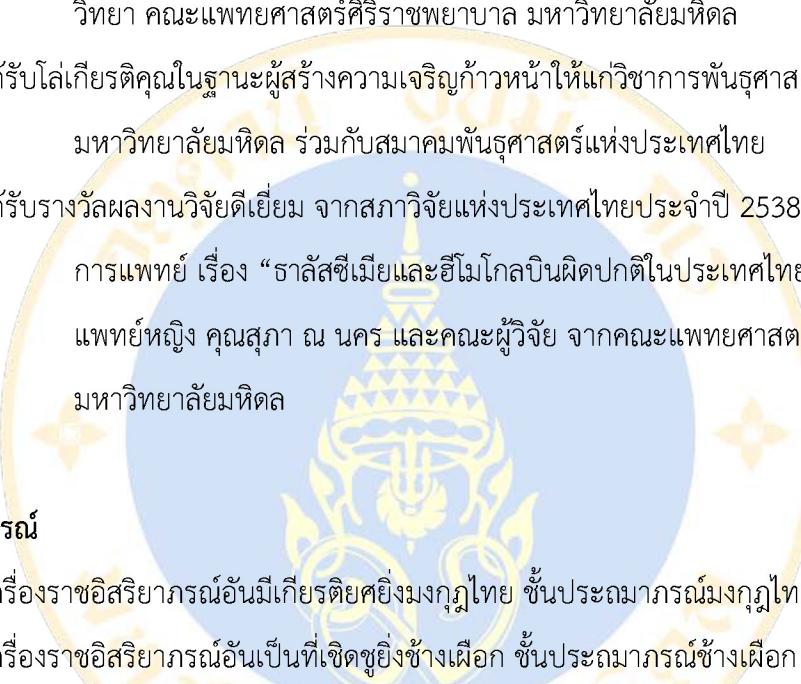
นอกจากนี้ปรากฏผลงานวิจัยตีพิมพ์ลงในวารสารทางการแพทย์ในประเทศไทย จำนวน 44 เรื่อง และตีพิมพ์ผลงานวิจัยลงในวารสารทางการแพทย์ต่างประเทศ จำนวน 61 เรื่อง

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2504	- ได้รับทุน China Medical Board of New York (CMB)
	- ได้รับทุน AID ศึกษาเกี่ยวกับ Nuclear Medicine
	- ได้รับรางวัลเจ้าพระยาพระเสถียสรนารอธิบดี ฐานะ “ครูแพทย์ดี”
พ.ศ. 2508	ได้รับทุน NIH
พ.ศ. 2514	ได้รับรางวัลเจ้าพระยาพระเสถียสรนารอธิบดี ในฐานะครูแพทย์ดีเด่น
พ.ศ. 2515	ได้รับทุน CMB วิจัยเรื่อง “ขาดเหล็ก”
พ.ศ. 2517	ได้รับทุนสวัสดิ์
พ.ศ. 2521	ได้รับทุน WHO
พ.ศ. 2523	หลังเกณฑ์ฯ ได้รับเชิญเป็นอาจารย์พิเศษในฐานะศาสตราจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางโลหิตวิทยา
พ.ศ. 2524	ได้รับพระราชทานปริญญา ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2529	ได้รับพระราชทานโล่เกียรติยศ ในฐานะผู้เริ่มงานวิจัยโรคคลัสเซ็มเมียจากสมเด็จพระเทพฯ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในที่ประชุม International Conference on

Thalassemia

พ.ศ. 2535	ได้รับการยกย่องประกาศเกียรติคุณในฐานะผู้บุกเบิกงานโรคราลสซีเมียของประเทศไทย และมีคุณปการแก้วิชาการพันธุศาสตร์ จากสาขาวิชานพนธุศาสตร์คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลและสมาคมพันธุศาสตร์แห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2536	ได้รับรางวัลมหาวิทยาลัยมหิดล – บีบราวน์ เพื่อการแพทย์ไทย และสาธารณสุขไทย ประจำปี 2536 แก่ศาสตราจารย์แพทย์หญิง คุณสุภา ณ นคร และคณะผู้วิจัยจากสาขาวิชาโลหิต-วิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2537	ได้รับโลเกียรติคุณในฐานะผู้สร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่วิชาการพันธุศาสตร์จากมหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับสมาคมพันธุศาสตร์แห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2539	ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม จากสภาวิจัยแห่งประเทศไทยประจำปี 2538 สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ เรื่อง “ราลสซีเมียและไฮโมโกลบินพิດปกติในประเทศไทย” โดยศาสตราจารย์แพทย์หญิง คุณสุภา ณ นคร และคณะผู้วิจัย จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
เครื่องราชอิสริยาภรณ์	
พ.ศ. 2517	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยิ่งมงกุฎไทย ชั้นประมาณรัตน์มงกุฎไทย
พ.ศ. 2520	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นประมาณรัตน์ช้างเผือก
พ.ศ. 2523	เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยิ่งมงกุฎไทย ชั้นมหาวชิรรัตน์
พ.ศ. 2525	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นจตุตถจุลจอมเกล้า
พ.ศ. 2530	เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นตติยาจุลจอมเกล้า

บรรณานุกรม

วิชัย ประยุรวิทัณ์ และแสงศรีย์ จุฑา. (บรรณาธิการ). (2547). 84 ปี สภา ณ นคร ชีวิตที่งามส่ง่าแผล

ทรงคุณค่า. กรุงเทพฯ : สมาคมโลหิตวิทยาแห่งประเทศไทย.

